

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie

LSZ – 4101-11-02/2012
P/12/107

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie
ul. Jacka Odrowąża 1, 71-420 Szczecin
T +48 91 831 39 00, F +48 91 831 39 66
lsz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli.

Numer i tytuł kontroli

P/12/107 – Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie przez administrację publiczną.

Jednostka przeprowadzająca kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie¹.

Kontrolerzy

Leszek Smykowski, specjalista kontroli państwowej,
upoważnienie do kontroli nr 082820 z dnia 30.08.2012 r.

[Dowód: akta kontroli str. 1-2]

Jednostka kontrolowana

Komenda Powiatowa Policji w Gryfinie, ul. Grunwaldzka 9, 74 – 100 Gryfino².

Kierownik jednostki kontrolowanej

Komendanci Powiatowi Policji w Gryfinie w okresie objętym kontrolą:

1. Mirosław Denis, Komendant w okresie 01.01.-04.03.2010 r.;
2. Leszek Jurczak, p.o. Komendanta w okresie 05.03.-04.05.2010 r.;
3. Andrzej Stechnij, Komendant w okresie 05.05.2010 r.-nadal³.

[Dowód: akta kontroli str. 3-9]

II. Ocena kontrolowanej działalności.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działania Komendy podejmowane w ramach procedury „Niebieskie Karty” („NK”).

W Komendzie stworzony został system zapewniający możliwość skutecznego wykonywania zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły braku kontroli ze strony przełożonych nad realizacją procedury „Niebieskie Karty” – w ramach sprawowanego nadzoru – przez podległych im policjantów. Stwierdzono też nieterminowe przeszkolenie wszystkich policjantów Komendy w zakresie stosowania procedury „Niebieskie Karty” obowiązującej od 18 listopada 2011 r. Stosowne szkolenia odbyły się dopiero w czasie kontroli NIK (we wrześniu i październiku 2012 r.). Do czasu kontroli nie przeszkolono 72,2% policjantów, którzy swoje zadania w ramach tej procedury wykonywali w oparciu o wiedzę uzyskaną w trakcie instruktażu oraz samokształcenia.

Badania kontrolne ujawniły również brak rzetelności w dokumentacji spraw dotyczącej przemocy domowej. Nie odnotowano w niej wszystkich czynności przewidzianych procedurą. Zaniechania w tym zakresie w zasadzie miały charakter formalny, lecz mogły również wskazywać na zaniechanie przez policjantów niektórych czynności, takich jak: dokonanie pouczenia osoby pokrzywdzonej o przysługujących jej uprawnieniach, czy przeprowadzenie rozmowy profilaktycznej z osobą stosującą przemoc.

Wymienione nieprawidłowości w ocenie NIK nie miały jednak istotnego wpływu na skuteczność podejmowanych działań.

¹ Zwana dalej „NIK”.

² Zwana dalej „Komendą”.

³ Zwany dalej „Komendantem”.

Opis stanu
faktycznego

III. Opis ustalonego stanu faktycznego.

1. Organizacja wykonywania zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym współpraca z innymi instytucjami.

1.1. Poniższe zestawienie przedstawia dane charakteryzujące działalność Komendy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w latach 2010-2012 (w I półroczu):

<i>l.p.</i>	<i>Wyszczególnienie</i>	<i>I pół. 2010r.</i>	<i>2010r.</i>	<i>I pół. 2011r.</i>	<i>2011r.</i>	<i>I pół. 2012r.</i>
1	Liczba interwencji domowych (ogółem).	426	955	584	1191	779
2	Liczba sporządzonych notatek służbowych o przemocy w rodzinie - Niebieskich Kart.	26	65	29	59	26
3	Liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej ogółem, w tym:	37	111	59	113	28
	a/ kobiety,	24	61	28	55	20
	b/ mężczyźni,	2	8	5	5	3
	c/ małoletni do ukończenia 13 lat,	6	21	16	29	3
	d/ małoletni od 13 lat do 18 lat.	5	21	10	24	2
4	Liczba sprawców przemocy domowej.	26	65	33	62	26
5	Liczba sprawców przemocy domowej zatrzymanych:	12	19	5	12	5
	a/ liczba zażaleń na decyzję o zatrzymaniu.	0	0	0	0	0
6	Liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu:	20	42	15	30	10
	a/ doprowadzonych do izby wytrzeźwień,	2	2	1	6	1
	b/ doprowadzonych do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych do wytrzeźwienia.	6	14	2	7	3
7	Liczba przypadków udzielenia pomocy medycznej ogółem, w tym:	1	2	2	2	0
	a/ pokrzywdzonym,	0	1	1	1	0
	b/ sprawcy.	1	1	1	1	0
8	Liczba dzieci przewiezionych do szpitala, placówki, oddanych pod opiekę osoby spokrewnionej.	0	0	0	0	0
9*	Liczba postępowań przygotowawczych dotyczących przemocy domowej, w których była prowadzona procedura "Niebieskie Karty" (z art. 207 k.k.):	X	X	X	X	X
	a/ wszczętych,	24	55	39	70	38
	b/ stwierdzonych,	14	33	20	49	33
	c/ zakończonych.	23	56	40	69	45
10	Liczba informacji przesłanych do:	X	X	X	X	X
	a/ ośrodków pomocy społecznej,	16	44	12	38	26
	b/ gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,	55	110	42	78	18
	c/ organizacji pozarządowych (wykonujących zadania zlecone z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego),	0	0	3	0	0
	d/ innych (placówki opiekuńczo-wychowawcze, specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie).	7	9	2	4	2

Uwagi:

* dane zawierają ilość wszystkich postępowań przygotowawczych prowadzonych z art. 207 kk, również tych, w których nie była prowadzona „Niebieska karta”.

[Dowód: akta kontroli str. 10-20, 29-34]

1.2. Zasady organizacji pracy Komendy w zakresie realizacji zadań dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie, pracy z rodzinami, w których występuje to zjawisko oraz współdziałania z innymi instytucjami w ww. zakresie zostały uregulowane następująco:

- w okresie od 01.03.2008 r. do 14.12.2011 r. – zarządzeniem Nr 162 Komendanta Głównego Policji z dnia 18 lutego 2008 r. w sprawie metod i form wykonywania przez Policję zadań w związku z przemocą w rodzinie w ramach procedury „Niebieskie Karty”⁴,
- w okresie od 15.12.2011 r. do końca kontroli – rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”⁵ i wytycznymi Nr 2 Komendanta Głównego Policji z dnia 7 grudnia 2011 r. w sprawie sposobu postępowania policjantów podczas realizacji procedury „Niebieskie Karty”⁶. Komenda Wojewódzka Policji w Szczecinie przesłała do Komendy w dniu 30 grudnia 2011 r. pismo sygn. WP-1291/11, w którym m.in. zaleciła wyznaczenie w terminie do 16.01.2012 r. osób odpowiedzialnych za koordynację procedury NK i przesłanie ich danych teleadresowych do Wydziału Prewencji KWP w Szczecinie; realizując zalecenia w powyższym piśmie Komendant w dniu 12 stycznia 2012 r. wyznaczył 9 koordynatorów procedury „Niebieskie Karty” (po jednym w każdej z gmin Powiatu Gryfińskiego).

Komendant Powiatowy lub upoważnieni przez niego funkcjonariusze zawarli porozumienia zmierzające do usprawnienia i koordynowania realizacji procedury „Niebieskie Karty” w 9 gminach Powiatu Gryfińskiego:

- w dniu 09.02.2011 r. porozumienie o współpracy Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Gryfinie oraz funkcjonariuszy Policji Komendy w stosunku do osób, wobec których wykonywane jest orzeczenie sądu w związku z popełnieniem czynów karalnych polegających na stosowaniu przemocy lub groźby bezprawnej (sygnatariuszem porozumienia obok Komendanta był p.o. Kierownika Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Gryfinie);
- w okresie od 06.12.2010 r. do 16.04.2012 r. 9 porozumień o współpracy z gminnymi Zespołami Interdyscyplinarnymi ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;

[Dowód: akta kontroli str. 29-34]

1.3. Analiza wpisów do „Książek kontroli” Komendy Powiatowej Policji w Gryfinie, Komisariatu Policji w Chojnie, Posterunków Policji w Baniach, Starym Czarnowie, Widuchowej, Mieszkowicach, Moryniu, Trzcińsku Zdroju i Cedyni wykazała, że nie przeprowadzono w latach 2010-2012 (I półrocze) kontroli wewnętrznych w zakresie zagadnień przemocy w rodzinie i stosowania procedury „NK” (stwierdzono brak stosownych adnotacji w ww. książkach).

W okresie od 01.01.2010 r. do 30.06.2012 r. nadzór nad służbą prewencyjną w podległych sobie jednostkach organizacyjnych, w tym nad realizacją procedury „NK”, Komendant scedował na Naczelnika Wydziału Prewencji i Ruchu Drogowego.

Pracą dzielnicowych kierowali i nadzór bezpośredni nad ich pracą, w tym nad realizacją przez nich procedury „NK”, sprawowali Kierownicy Rewirów Dzielnicowych w Gryfinie i Chojnie oraz Kierownicy Posterunków Policji w Baniach, Starym Czarnowie, Widuchowej, Mieszkowicach, Moryniu, Trzcińsku Zdroju i Cedyni.

W sprawie braku kontroli w zakresie zagadnień przemocy w rodzinie i stosowania procedury „NK” w latach 2010-2012 (I półrocze) Naczelnik Wydziału Prewencji i Ruchu Drogowego wyjaśniła m.in., że zakres przeprowadzonych przez nią w powyższym okresie kontroli nie obejmował tematu „NK”.

⁴ zarządzenie nr 162 Komendanta Głównego Policji z dnia 18 lutego 2008 r. w sprawie metod i form wykonywania przez Policję zadań w związku z przemocą w rodzinie w ramach procedury „Niebieskie Karty” Dz.Urz. KGP Nr 4, poz. 30), zwane dalej zarządzeniem nr 162 KGP;

⁵ Dz.U. Nr 209, poz. 1245, zwane dalej rozporządzeniem RM w sprawie procedury „NK”

⁶ Dz.Urz.KGP Nr 10, poz. 77, zwane dalej wytycznymi Nr 2 KGP;

W tej samej sprawie Komendant wyjaśnił m.in., że w jego ocenie znaczenie priorytetowe w działalności Komendy miał nadzór wewnętrzny ukierunkowany na obszary mające bezpośredni wpływ na zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie Powiatu Gryfińskiego. Mając jednocześnie na uwadze wskazane w trakcie prowadzonej kontroli niedociągnięcia w zakresie prowadzonego nadzoru wewnętrznego nad procedurą „NK” polecił Naczelnikowi Wydziału Prewencji i Ruchu Drogowego w terminie do 15 grudnia br. przeprowadzenie kontroli wszystkich będących w realizacji „NK” i przedłożenie pisemnego raportu z tej kontroli.

[Dowód: akta kontroli str. 29-34, 35-36, 37-40]

1.4. W 14 szkoleniach centralnych (organizowanych przez Komendę Wojewódzką Policji w Szczecinie, Szkołę Policji w Słupsku) i zewnętrznych (organizowanych przez inne instytucje: Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie) z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i procedury „NK” uczestniczyło w latach objętych kontrolą łącznie 6 funkcjonariuszy Komendy, z tego w 2010 r. - 3 osoby, w 2011 r. - 3 osoby, a w I połowie 2012 r. - 2 osoby.

Tematy szkoleń, którymi objęci byli ww. funkcjonariusze, były następujące:

- kurs specjalistyczny z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (2 osoby);
- „Zespoły Interdyscyplinarne – tworzenie i funkcjonowanie” (1 osoba);
- „Dziecko krzywdzone – interwencja i pomoc” (1 osoba);
- „Żółta kartka dla sprawcy przemocy – kontakt i praca z osobami stosującymi przemoc” (1 osoba);
- szkolenie dla specjalistów ds. nieletnich woj. zachodniopomorskiego z tematyki przemocy wobec dzieci (2 osoby);
- „Tworzenie i funkcjonowanie gminnych zespołów interdyscyplinarnych” (1 osoba dwukrotnie).

W „Planie zajęć doskonalenia zawodowego policjantów Komendy na rok 2010” zaplanowano 59 szkoleń wewnętrznych, z tego jedno dotyczące przemocy w rodzinie w marcu 2010 r. Tematem ww. szkolenia było prawidłowe wypełnianie statystyki miesięcznej dot. przemocy w rodzinie „NK” oraz druków statystycznych z zakresu przestępczości i demoralizacji nieletnich.

Szkolenie to odbyło się w dniach 10, 23 i 26.03.2010 r. Uczestniczyło w nim łącznie 36 funkcjonariuszy Policji.

W „Planie zajęć doskonalenia zawodowego policjantów Komendy na rok 2011” zaplanowano 69 szkoleń wewnętrznych, z tego trzy dotyczące przemocy w rodzinie w marcu, czerwcu i wrześniu 2011 r. Tematem szkolenia z marca było prawidłowe wypełnianie statystyki miesięcznej dot. przemocy w rodzinie „NK” oraz druków statystycznych z zakresu przestępczości i demoralizacji nieletnich. Szkolenie to odbyło się w dniu 22.03.2011 r. Uczestniczyło w nim łącznie 29 funkcjonariuszy Policji.

Tematem szkoleń przewidzianych na czerwiec i wrzesień były działania podejmowane przez policjantów w zakresie przemocy w rodzinie, procedura „NK” oraz działanie zespołów interdyscyplinarnych. Oba szkolenia nie odbyły się.

W dniu 7 grudnia 2011 r. odbyło się jedno nieplanowane szkolenie z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dotyczące zapoznania się z ulotką „Żółta kartka dla sprawcy przemocy”. Wzięło w nim udział 20 funkcjonariuszy.

W „Planie zajęć doskonalenia zawodowego policjantów Komendy na rok 2012” zaplanowano 73 szkolenia wewnętrzne, z tego dwa dotyczące przemocy w rodzinie w czerwcu i wrześniu 2012 r. Tematem szkoleń zaplanowanych na czerwiec i wrzesień były działania podejmowane przez policjantów w zakresie przemocy w rodzinie, procedura „NK” oraz działanie zespołów interdyscyplinarnych.

Szkolenie zaplanowane na czerwiec odbyło się w dniach 26 i 27.06.2012r. Uczestniczyło w nim łącznie 25 funkcjonariuszy Policji.

W dniu 28 marca 2012 r. odbyło się jedno nieplanowane szkolenie z zakresu przemocy w rodzinie dotyczące prawidłowego wypełniania statystyki miesięcznej dot. przemocy

w rodzinie „NK” oraz druków statystycznych z zakresu przestępczości i demoralizacji nieletnich. Wzięło w nim udział 12 funkcjonariuszy.

W okresie objętym kontrolą do stosowania procedury „NK” w Komendzie według zarządzenia nr 162 KGP zobowiązanych było 76 funkcjonariuszy, a nadzór w powyższym zakresie sprawowało 21 ich przełożonych, łącznie 97 policjantów.

W tym czasie do stosowania procedury „NK” w Komendzie, według rozporządzenia RM w sprawie procedury „NK”, zobowiązanych było 73 funkcjonariuszy, a nadzór w powyższym zakresie sprawowało 17 ich przełożonych, łącznie 90 policjantów.

W okresie od 18.10.2011 r. do 30.06.2012 r., tj. po wejściu w życie ww. rozporządzenia RM w sprawie procedury „NK”, przeszkolono w Komendzie w zakresie procedury „NK” łącznie 25 spośród 90 (27,8%) funkcjonariuszy zobowiązanych do stosowania ww. procedury.

W tym okresie z wytycznymi Nr 2 KGP zapoznano się w ramach samokształcenia łącznie 52 z 90 (57,8%) funkcjonariuszy zobowiązanych do stosowania ww. procedury.

W sprawie niezrealizowania zaplanowanych w 2011 r. szkoleń w zakresie „nowej” procedury NK Komendant wyjaśnił m.in., że nie mogły się one odbyć z powodu zbyt późnego wejścia w życie ww. rozporządzenia RM i wytycznych Nr 2 KGP. Kolejną przyczyną ich odwołania była zbyt duża absencja uczestników szkolenia, spowodowana skierowaniem funkcjonariuszy do realizowania bieżących zadań służbowych. Komendant poinformował, że doskonalenie zawodowe z zakresu „nowej” procedury „NK” zostało przeprowadzone w dniach 20 września i 9 października 2012 r. (tj. w czasie kontroli NIK).

W sprawie nieprzeszkolenia wszystkich policjantów Komendy w „nowej” procedurze „NK” Komendant wyjaśnił m.in., że zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 19 czerwca 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków odbywania szkoleń zawodowych oraz doskonalenia zawodowego w Policji⁷, drugą, obok szkoleń, formą prowadzenia lokalnego doskonalenia zawodowego jest instruktaż prowadzony w zakresie niezbędnym do prawidłowego wykonywania zadań i czynności służbowych, który nie wymaga formy udokumentowanej. Jednocześnie Komendant stwierdził, że podczas codziennych odpraw do służby funkcjonariusze zapoznawani byli z aktualnymi zmianami w przepisach prawnych, również w przypadku wejścia w życie „nowej” procedury „NK”. Policjanci zobowiązani do stosowania tej procedury podczas codziennych odpraw byli instruowani w zakresie wypełniania formularzy i prowadzenia czynności w ramach procedury „NK”.

[Dowód: akta kontroli str. 29-34, 37-40]

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w zakresie organizacji wykonywania zadań dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- brak kontroli ze strony przełożonych w zakresie zagadnień przemocy w rodzinie i stosowania procedury „NK” w latach 2010-2012 (I półrocze);
- nie przeszkolono we właściwym terminie 72,2% policjantów Komendy w tzw. „nowej” procedurze „NK”;

W pozostałym zakresie organizacja wykonywania zadań Komendy dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie przeprowadzona została prawidłowo.

[Dowód: akta kontroli str. 29-34, 37-40]

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, organizację wykonywania zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Nie miały one bowiem istotnego wpływu na prawidłowość i skuteczność podejmowanych działań.

⁷ Dz.U. nr 126, poz. 877 ze zm.

2. Realizacja procedury „Niebieskie Karty”, w tym postępowanie wobec dotkniętych przemocą oraz osób stosujących przemoc.

Opis stanu faktycznego

2.1. W okresie objętym kontrolą zdarzenia związane z przemocą w rodzinie, zgłoszone dyżurnemu Komendy, rejestrowane były w KSIP i EKSD. Analiza wydruków z ww. rejestrów z wybranych do kontroli miesięcy (kwiecień i grudzień 2010-2011 oraz marzec 2012) wykazała, że dane KSIP i EKSD były zgodne, tj. odnotowano w nich taką samą ilość spraw dotyczących przemocy w rodzinie. Zarejestrowano wszystkie zdarzenia z tego okresu. Podstawą do rejestracji zdarzenia przez dyżurnego Komendy był kwestionariusz A „NK”, który po rejestracji przekazywany był do sekretariatu Komendy. Po dekretacji Komendanta (lub osoby go zastępującej) ww. dokumenty trafiały do dzielnicowych. Dzielnicowi zakładali dla każdej rodziny objętej procedurą „NK” teczkę zagadnieniową, w której gromadzone były „NK” i notatki urzędowe z prowadzonych przez dzielnicowych czynności.

[Dowód: akta kontroli str. 189-218]

2.2. Po 17.10.2011 r. (tj. w czasie obowiązywania procedury realizowanej w oparciu o wyżej cytowane rozporządzenie RM) nie wystąpiły przypadki skarg i pism z placówek oświatowych, lub placówek służby zdrowia informujących o występowaniu przemocy w rodzinie.

W tym czasie do Komendy wpłynęły 3 „NK” założone przez dyrektorów 2 szkół z terenu Gryfina (Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2, Szkoła Podstawowa Nr 2) oraz lekarza Kliniki Chirurgii Dziecięcej i Onkologicznej Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego Nr 1 w Szczecinie.

[Dowód: akta kontroli str. 115-158, 238-240]

2.3. W toku kontroli przeanalizowano dokumentację dotyczącą 25 stwierdzonych przypadków stosowania przemocy w rodzinie w okresie od 01.01.2010 r. do 14.12.2011 r. pod kątem stosowania procedury „NK” realizowanej w oparciu o zarządzenie nr 162 KGP (wszystkie sprawy wszczęte przez Policję, w ww. okresie nie było spraw wszczętych na podstawie informacji uzyskanych z MOPS w Gryfinie) i stwierdzono:

- 11 przypadków niesporządzenia podczas interwencji dotyczącej przemocy domowej następnej „NK” („Karta A”). Funkcjonariusze uczestniczący w ww. interwencjach sporządzali jedynie notatkę urzędową, natomiast wg § 4 ust. 2 ww. zarządzenia nr 162, policjant każdorazowo sporządza „Kartę A” na miejscu interwencji lub bezpośrednio po jej zakończeniu w jednostce organizacyjnej Policji (powyższe ustalenie dotyczy spraw: ZIW-148596828A, ZIW-149072759X, ZIW-149550394N, ZIW-149540913J, ZIW-149893119G, ZIW-148080055L, ZIW-148929825E, ZIW-149893119G, ZIW-150214135T, ZIW-150365461X, ZIW-148710066Q).
- 8 przypadków niedokładnego wypełnienia „NK” (w „Kartach A” pomijano opis działań podjętych przez dzielnicowego wobec pokrzywdzonej lub sprawcy, zachowania się stron konfliktu, określenie okoliczności, w jakich nastąpiło założenie „NK” oraz opis miejsca zdarzenia), co również naruszało wyżej cytowany § 4 ust. 2 zarządzenia nr 162 KGP, który określa wzór „Karty A” w formie załącznika Nr 1 do ww. zarządzenia (powyższe ustalenie dotyczy spraw: ZIW-148596828A, ZIW-149893119G, ZIW-150079625R, ZIW-150085141P, ZIW-150096769K, ZIW-150136544F, ZIW-150214135T, ZIW-150237906Q). Powyższy przepis wyraźnie nakazywał wypełnienie „NK” przez policjanta, w zależności od zaistniałych okoliczności, na miejscu interwencji lub bezpośrednio po jej zakończeniu w jednostce organizacyjnej Policji.
- 15 przypadków nieodnotowania podczas zakładania „NK” faktu pouczenia osoby pokrzywdzonej o przysługujących jej uprawnieniach (nieodnotowywano wręczenia „Karty B” osobie pokrzywdzonej). Funkcjonariusz wypełniający „Kartę A” nie odnotowywał faktu pouczenia pokrzywdzonej lub zaznaczał w „Karcie A”, że nie pouczył osoby pokrzywdzonej, co było niezgodne z § 4 ust. 2 i 3 oraz § 5 ww. zarządzenia nr 162 KGP, wg których policjant ma obowiązek przekazania ofiarom przemocy w rodzinie „Karty B”, informując jednocześnie o uruchomieniu procedury „NK”

i zasadach jej realizacji oraz dokumentuje te czynności w sposób określony w ww. zarządzeniu (powyższe ustalenie dotyczy spraw: ZIW-148678335L, ZIW-148696869C, ZIW-148710066Q, ZIW-148929825E, ZIW-149072759X, ZIW-149550394N, ZIW-149540913J, ZIW-149932776R, ZIW-150079625R, ZIW-150085141P, ZIW-150092487U, ZIW-150214135T, ZIW-150237906Q, ZIW-150217382T, ZIW-150455204L).

- 2 przypadki nieprzydzielenia zadań dzielnicowym w zakresie procedury „NK” (Kierownik Rewiru Dzielnicowych w Gryfinie, który odpowiadał za to zadanie, nie założył i nie przekazał dzielnicowemu „Karty nadzoru prowadzenia NK”), co było niezgodne z przepisami § 6 ust. 2 zarządzenia nr 162 KGP, wg których kierownik jednostki organizacyjnej Policji lub upoważniona przez niego osoba, po otrzymaniu od dyżurnego jednostki Policji "Karty A", zleca przekazanie sprawy dzielnicowemu lub policjantowi realizującemu zadania dzielnicowego (powyższe ustalenie dotyczy spraw: ZIW-148678335L, ZIW-148696869C).
- 8 przypadków skontaktowania się dzielnicowego z rodziną objętą procedurą „NK” po terminie dłuższym, od określonego w § 7 ust. 2 pkt 1 ww. zarządzenia nr 162 KGP (nie później niż w terminie 7 dni od dnia otrzymania "Karty A"). Przekroczenie ww. terminu wynosiło od 1 do 8 dni (powyższe ustalenie dotyczy spraw: ZIW-148596828A, ZIW-148645425Q, ZIW-148696869C, ZIW-148929825E, ZIW-149893119G, ZIW-150214135T, ZIW-150237906Q, ZIW-150455204L).
- 6 przypadków nieodnotowania faktu pouczenia przez dzielnicowego osoby pokrzywdzonej o przysługujących jej uprawnieniach zapisanych w „Karcie B”, co było niezgodne z przepisami § 7 ust. 2 pkt 2 ww. zarządzenia nr 162 KGP, wg których obowiązkiem jest przekazanie ofiarom przemocy "Karty B" (jeśli wcześniej nie było takiej możliwości) oraz poinformowanie o zasadach podjęcia działań prawnych, o organizacjach i instytucjach udzielających pomocy (powyższe ustalenie dotyczy spraw: ZIW-149072759X, ZIW-150079625R, ZIW-150085141P, ZIW-150092487U, ZIW-150237906Q, ZIW-150217382T).
- 3 przypadki nieodnotowania faktu przeprowadzenia przez dzielnicowego rozmowy profilaktycznej z osobą stosującą przemoc w rodzinie, co naruszało przepis § 7 ust. 2 pkt 4 zarządzenia nr 162 KGP, który stanowi, że dzielnicowy zobowiązany jest do podejmowania działań prewencyjnych wobec sprawców przemocy w rodzinie, w tym prowadzenia rozmów profilaktycznych ze sprawcą oraz informowania go o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy (powyższe ustalenie dotyczy spraw: ZIW-148596828A, ZIW-148643639Q, ZIW-149072759X).
- 2 przypadki niepowiadomienia przez dzielnicowego Sądu Rejonowego w Gryfinie Wydział Rodzinny i Nieletnich o małoletnich z rodzin, w których występuje przemoc, (powyższe ustalenie dotyczy spraw: ZIW-148328172Q, ZIW-150455204L).
- w 6 teczkach (dotyczących sprawców objętych postępowaniem przygotowawczym), brak było informacji zwrotnych z Wydziału Kryminalnego Komendy o sposobie wykorzystania „Kart A” i innych materiałów w sprawach o przestępstwo z art. 207 kk, przekazywanych przez funkcjonariuszy Wydziału Prewencji Komendy. Według § 7 ust. 3 zarządzenia nr 162 KGP, komórki organizacyjne, które uzyskały od dzielnicowego informacje lub materiały z realizacji procedury "NK", są obowiązane do przekazania pisemnych informacji zwrotnych o sposobie ich wykorzystania i podjętych działaniach (powyższe ustalenie dotyczy spraw: ZIW-148710066Q, ZIW-148929825E, ZIW-150092487U, ZIW-150214135T, ZIW-150217382T, ZIW-150365461X).
- 5 przypadków nieodnotowania w dokumentacji prowadzonej przez dzielnicowego informacji określonych w przepisach § 8 ust. 1 pkt 1-3 zarządzenia nr 162 KGP, które stanowią, że dokumentacja prowadzona przez dzielnicowego powinna zawierać m.in. dane o rodzinie: w szczególności liczbę i wiek jej członków z uwzględnieniem dzieci, status prawny rodziny, inne osoby wspólnie zamieszkujące z rodziną, dane o sytuacji socjalno-bytowej rodziny, w szczególności źródła utrzymania i warunki lokalowe oraz dane o sytuacji opiekuńczo-wychowawczej dzieci (powyższe ustalenie

dotyczy spraw: ZIW-148080055L, ZIW-148596828A, ZIW-149893119G, ZIW-150237906Q, ZIW-150217382T).

- 1 przypadek niepowiadomienia przez dzielnicowego osoby pokrzywdzonej o zamknięciu procedury „NK”, co było niezgodne z § 8 ust. 1 pkt 5 oraz § 9 ust. 3 zarządzenia nr 162 KGP, wg których dzielnicowy ma obowiązek powiadomienia osoby, uznawanej w trakcie realizacji procedury „NK” za ofiarę przemocy, o zakończeniu prowadzenia procedury, a w dokumentacji prowadzonej przez niego powinny znajdować się m.in. takie informacje, jak: termin i sposób powiadomienia ww. osoby o zakończeniu prowadzenia procedury (powyższe ustalenie dotyczy sprawy: ZIW-148710066Q).
- 4 przypadki, w których „starą” procedurę „NK” prowadzono nadal wg zarządzenia nr 162 KGP, mimo iż od 15.12.2011 r. obowiązywały nowe przepisy (rozporządzenie RM w sprawie procedury „NK” oraz wytyczne nr 2 KGP). Powyższe ustalenie dotyczy spraw: ZIW-149893119G, ZIW-150214135T, ZIW-150365461X, ZIW-150455204L.
W powyższej sprawie Komendant wyjaśnił m.in., że wprowadzenie tak późno nowych przepisów regulujących działania Policji w zakresie procedury „NK” spowodowane było koniecznością zapoznania i omówienia ich ze wszystkimi policjantami sprawującymi nadzór oraz realizującymi tę procedurę.
- 5 przypadków niewysłania przez dzielnicowego organom administracji rządowej, jednostkom samorządu terytorialnego oraz innym podmiotom pisemnych informacji dotyczących rodzin, w których dochodzi do przemocy (PCPR, MOPS, SR Wydz. RiN, GKRPA), co było niezgodne z przepisami § 7 ust. 2 pkt 6 zarządzenia nr 162 KGP, które zobowiązywały do takich działań. W teczkach nie udokumentowano pomocy, z której mogły korzystać osoby dotknięte przemocą w rodzinie oraz tego, jakie instytucje i z jaką częstotliwością jej udzielały (powyższe ustalenie dotyczy spraw: ZIW-148080055L, ZIW-148328172Q, ZIW-150079625R, ZIW-150096769K, ZIW-150237906Q).
W powyższej sprawie Komendant wyjaśnił m.in., że wskazane 5 przypadków niewysłania informacji do tych instytucji spowodowane było brakiem celowości takiego działania. Zdaniem NIK skoro odnotowana została przemoc, to zgodnie z przepisami następował obowiązek poinformowania o tym stosowne instytucje.
- 7 przypadków odstępstw od regularnych comiesięcznych wizyt dzielnicowych w domach sprawców przemocy, co było niezgodne z § 7 ust. 2 pkt 3 zarządzenia nr 162 KGP, który zobowiązywał dzielnicowego do systematycznych wizyt, co najmniej raz w miesiącu, sprawdzających stan bezpieczeństwa domowników i zachowanie sprawcy przemocy w rodzinie (powyższe ustalenie dotyczy spraw: ZIW-148080055L – brak wizyty w VIII/2010, ZIW-148328172Q – brak wizyty w VI/2010, ZIW-148596828A – brak wizyty w X/2010, ZIW-148643639Q – brak wizyty w IX i w XI/2010 oraz w III/2011, ZIW-148710066Q – brak wizyty w X i w XI/2010, ZIW-149072759X – brak wizyty w II/2011, ZIW-150085141P – brak wizyty w X/2011).
- we wszystkich przypadkach objętych kontrolą (w 25 teczkach) brak było materiałów dotyczących współpracy Komendy z instytucjami działającymi na rzecz rodzin dotkniętych przemocą (z wyjątkiem pism informujących te instytucje o rodzinach, w których stwierdzono przemoc), natomiast zgodnie z § 7 ust. 2 pkt 7 zarządzenia nr 162 KGP, dzielnicowy zobowiązany był do podejmowania współpracy z przedstawicielami organów administracji rządowej i samorządowej, organizacji pozarządowych oraz kościołów i związków wyznaniowych na rzecz rodzin dotkniętych przemocą.
Analiza 25 dokumentacji dotyczących procedury „NK” realizowanej w oparciu o zarządzenie nr 162 KGP wykazała, że współpraca Komendy z instytucjami ograniczała się do wysyłania pism informacyjnych o przemocy w rodzinie do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gryfinie (GKRPA), Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie (PCPR), Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gryfinie (MOPS) – w przypadkach, gdy dotknięta przemocą rodzina była w złej kondycji finansowej, oraz Sądu Rejonowego Wydział Rodzinny i Nieletnich – w przypadkach, gdy przemocą dotknięci byli niepełnoletni członkowie rodziny.

W 2 z 25 teczek zagadnieniowych nie było korespondencji z GKRPA oraz informacji o współpracy z tą Komisją (dotyczy spraw: ZIW-150079625R, ZIW-150237906Q), a w 2 kolejnych nie było korespondencji z SR Wydz. RiN, PCPR i MOPS oraz informacji o współpracy z tymi instytucjami (dotyczy spraw: ZIW 148080055L, ZIW-148328172Q).

Do GKRPA skierowano 24 pisma informacyjne o rodzinach (w 23 sprawach), w których stwierdzono przemoc (a także nadużywanie alkoholu), przy czym odpowiedź z Komisji otrzymano tylko raz (dotyczy sprawy: ZIW-148643639Q). Informacje zawarte w notatkach urzędowych dzielnicowych dotyczące skierowania na leczenie (terapię) lub podjęcia leczenia odwykowego przez sprawcę przemocy uzyskano od osób pokrzywdzonych lub sprawcy przemocy (GKRPA nie informowała Komendy w tym zakresie).

Do PCPR skierowano 19 pism informacyjnych o rodzinach, w których stwierdzono przemoc (w 19 sprawach), przy czym odpowiedź z tej jednostki otrzymano na każde ze skierowanych pism. Informacje zawarte w notatkach urzędowych dzielnicowych dotyczące skierowania lub uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym sprawcy przemocy uzyskano od osób pokrzywdzonych lub sprawcy przemocy, a nie z PCPR. Informacja o uczestnictwie sprawców przemocy w takich programach dotarła do Komendy dopiero podczas trwania kontroli NIK. Wcześniej w ww. przypadkach PCPR udzielało lakonicznych informacji o wezwaniu sprawcy w celu przedłożenia mu propozycji uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym, lecz nie przysyłało informacji o tym, które osoby w nim uczestniczyły. W 6 przypadkach PCPR poinformowało Komendę o formach pomocy udzielonej osobie pokrzywdzonej.

Do MOPS skierowano 11 pism informacyjnych o rodzinach, w których stwierdzono przemoc (w 11 sprawach), przy czym odpowiedź z Ośrodka otrzymano we wszystkich przypadkach. Informacje zawarte w notatkach urzędowych dzielnicowych dotyczące form pomocy udzielonej przez MOPS uzyskano od osób pokrzywdzonych, sprawcy przemocy lub wynikała ona z treści pism przesyłanych przez MOPS do Komendy.

Do SR Wydz. RiN skierowano 9 pism informacyjnych o rodzinach, w których stwierdzono przemoc wobec nieletnich członków rodziny (w 8 sprawach), przy czym odpowiedź z Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej przy SR w Gryfinie otrzymano tylko raz (dotyczy sprawy: ZIW-150092487U). Informacje zawarte w notatkach urzędowych dzielnicowych dotyczące postępowań przygotowawczych, spraw karnych, wyroków, środków zapobiegawczych wobec sprawcy przemocy uzyskano od osób pokrzywdzonych, od sprawcy przemocy lub rzadziej od pracowników Wydziału Kryminalnego Komendy. Natomiast brak było stosownych odpowiedzi z Prokuratury Rejonowej i SR Wydz. RiN w Gryfinie.

W powyższej sprawie Komendant wyjaśnił m.in., że dzielnicowi w ramach działań wobec rodziny dotkniętej przemocą w ramach procedury "NK" nawiązywali kontakt z instytucjami, które w ramach swoich ustawowych zadań mają obowiązek udzielania niezbędnej pomocy tym rodzinom.

Analiza dokumentacji wskazuje o braku ścisłej współpracy policjantów z tymi instytucjami, gdyż w teczkach zagadnieniowych brak było korespondencji zwrotnej z istotnymi dla sprawy informacjami o pokrzywdzonych lub sprawcach (SR Wydz. RiN, GKRPA), bądź pisma zwrotne z tych instytucji nie wносиły istotnych informacji (PCPR), a dzielnicowi uzyskiwali te informacje dopiero w drodze wywiadu w domach osób poszkodowanych.

[Dowód: akta kontroli str. 41-102, 103-114, 219-237]

2.4. W toku kontroli przeanalizowano również dokumentację dotyczącą 25 przypadków stosowania przemocy w rodzinie w okresie od 17.10.2011 r. do 30.06.2012 r. pod względem procedury „NK” określonej w rozporządzeniu RM w sprawie procedury „NK” oraz wytycznych nr 2 KGP (w tym 20 spraw wszczętych przez Policję, 2 sprawy wszczęte przez szkoły oraz po jednej ze spraw wszczętych przez GKRPA, OPS i placówkę służby zdrowia) i stwierdzono:

- 1 przypadek niewypełnienia „NK” przez funkcjonariuszy zatrudnionych w Komendzie, pomimo zgłoszenia okoliczności wskazujących na wystąpienie przemocy w rodzinie, co naruszało § 2 ww. rozporządzenia oraz § 2 wytycznych nr 2 KGP, wg których, policjant wszczyna procedurę „NK” poprzez niezwłoczne wypełnienie formularza „NK - Karta A”, zgodnie ze wzorem określonym w załączniku Nr 1 do ww. rozporządzenia w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie (powyższe ustalenie dotyczy sprawy: L.dz. 1320/12). „NK” została założona dopiero przez dyrektora szkoły, do której uczęszczała poszkodowana, po zgłoszeniu przemocy Policji.
- 14 przypadków niedokładnego wypełnienia NK przez funkcjonariuszy zatrudnionych w Komendzie (w „Kartach A” pomijano wypełnienie części VIII, XV–XXI), co naruszało również ww. § 2 rozporządzenia RM oraz § 2 wytycznych nr 2 KGP, które nakładają obowiązek wypełnienia „Karty A” zgodnie z wzorem w postaci załącznika Nr 1 do rozporządzenia, a jeżeli podczas interwencji nie ma możliwości wypełnienia formularza „NK - Karta A” w całości, części V, IX–XII, XV, XVII, XX–XXI mogą zostać uzupełnione przez dzielnicowego w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie (powyższe ustalenie dotyczy spraw: L.dz. 12656/11, L.dz. 374/12, L.dz. 1264/12, L.dz. 2039/12, L.dz. 4101/12, L.dz. 6434/12, L.dz. 6590/12, L.dz. 6678/12, L.dz. PY 887/12, L.dz. PY 890/12, L.dz. PT 82/12, L.dz. PT 297/12, L.dz. PT 318/12, L.dz. PT 498/12).
- 2 przypadki nieprzydzielenia zadań dzielnicowym w zakresie procedury „NK” (Kierownik Rewiru Dzielnicowych w Gryfinie odpowiadający za to zadanie, nie założył i nie przekazał dzielnicowemu „NK” z „Kartą nadzoru prowadzenia NK”, w której określano zadania dla dzielnicowego), co było niezgodne z § 3 ust. 2 wytycznych nr 2 KGP, który stanowi, że kierownik jednostki organizacyjnej Policji lub upoważniona przez niego osoba przekazuje kopię wypełnionego formularza „Niebieska Karta – A” dzielnicowemu właściwemu ze względu na miejsce zamieszkania osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie (powyższe ustalenie dotyczy spraw: L.dz. 11728/2011, L.dz. 6678/12).
- 11 przypadków nieodnotowania, podczas zakładania „NK”, faktu pouczenia osoby pokrzywdzonej o przysługujących jej uprawnieniach (nie odnotowywano również faktu wręczenia „Karty B” osobie pokrzywdzonej). Powyższe ustalenie dotyczy spraw: L.dz. 11126/2011, L.dz. 11772/11, L.dz. 11378/11, L.dz. 374/12, L.dz. 722/12, L.dz. 2039/12, L.dz. 4101/12, L.dz. 6434/12, L.dz. 6590/12, L.dz. 6678/12, L.dz. PY 887/12.
- 5 przypadków przekazania przez funkcjonariusza Policji wypełnionego formularza „NK - Karta A”, przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego w terminie dłuższym, od określonego w § 7 ust. 1 rozporządzenia RM w sprawie procedury „NK” (nie później niż 7 dni od dnia wszczęcia procedury). Przekroczenie ww. terminu wynosiło od 1 do 17 dni (powyższe ustalenie dotyczy spraw: L.dz. 11772/11, L.dz. 12656/11, L.dz. 722/12, L.dz. 6590/12, L.dz. PT 318/12).
- 12 przypadków niesporządzenia podczas interwencji dotyczącej przemocy domowej „następnej” NK („Karta A”). Funkcjonariusz policji uczestniczący w ww. interwencji sporządzał jedynie notatkę urzędową, natomiast zgodnie z § 9 ust. 1 rozporządzenia RM w sprawie procedury „NK”, w sytuacji kiedy istnieje podejrzenie, że osoba, dopuściła się po raz kolejny stosowania przemocy w rodzinie, wypełnia się formularz „NK - Karta A” w zakresie niezbędnym do udokumentowania nowego zdarzenia i przesyła się go do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego (powyższe ustalenie dotyczy spraw: L.dz. 11728/2011, L.dz. 11772/11, L.dz. 11378/11- 2 razy, L.dz. 12656/11, L.dz. 374/12 - 2 razy, L.dz. PY 887/12, L.dz. SP 1246/12 - 2 razy L.dz. PT 297/12, L.dz. PT 498/12). We wszystkich ww. 12 przypadkach w notatkach urzędowych, funkcjonariusze stwierdzali stosowanie przemocy wobec domowników. Stwierdzoną podczas interwencji przemoc potwierdzały następnie wielokrotne czynności dzielnicowych, którzy w swoich notatkach urzędowych odnotowywali jej stosowanie w późniejszym okresie.

- 6 przypadków nieodnotowania przeprowadzenia przez dzielnicowego rozmowy profilaktycznej z osobą stosującą przemoc w rodzinie (powyższe ustalenie dotyczy spraw: L.dz. 11378/11, L.dz. 722/12, L.dz. 1264/12, L.dz. 6434/12, L.dz. 11728/2011, L.dz. 11772/11).
- 21 przypadków niezgromadzenia przez dzielnicowego w teczkę sprawy notatek urzędowych z czynności służbowych podczas prac grupy roboczej (tj. udziału policjanta w jednym lub więcej posiedzeniach grupy roboczej), co było niezgodne z § 10 ust. 1 rozporządzenia RM w sprawie procedury „NK” oraz § 5 ust. 1 wytycznych nr 2 KGP. Według tych przepisów dzielnicowy realizujący procedurę „NK” prowadzi teczkę zagadnieniową „Przemoc w rodzinie” odrębnie dla każdej rodziny, w której gromadzi się wszystkie dokumenty potwierdzające czynności podjęte przez Policję wobec przemocy w rodzinie (powyższe ustalenie dotyczy spraw: L.dz. 11728/2011, L.dz. 11772/11, L.dz. 11378/11, L.dz. 12656/11, L.dz. 1264/12, L.dz. 1320/12, L.dz. 2039/12, L.dz. 2450/12, L.dz. 3308/12, L.dz. 3602/12, L.dz. 4101/12, L.dz. 6434/12, L.dz. 6590/12, L.dz. 6678/12, L.dz. PY 887/12, L.dz. PY 890/12, L.dz. SP 1246/12, L.dz. PT 82/12, L.dz. PT 297/12, L.dz. PT 318/12, L.dz. PT 498/12).
- 25 przypadków nieudokumentowania, w formie notatki urzędowej, czynności służbowych funkcjonariuszy Policji, będących koordynatorami procedury „NK” z ramienia Policji w zespołach interdyscyplinarnych gmin Powiatu Gryfińskiego, co było niezgodne z § 5 ust. 1 wytycznych nr 2 KGP (powyższe ustalenie dotyczy wszystkich spraw poddanych kontroli).
Komendant wyjaśnił m.in., że we wszystkich tych przypadkach czynności te były dokumentowane w formie protokołów z posiedzeń zespołów interdyscyplinarnych oraz list obecności członków zespołu, i cała dokumentacja znajduje się u przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego. Komendant nadmienił też, że przepisy te jednoznacznie nie określają obowiązku sporządzania odrębnych dokumentów z posiedzeń zespołu.
- 24 przypadki nieudokumentowania – w teczkach spraw – dyspozycji wydawanych przez zespoły interdyscyplinarne lub grupy robocze koordynatorom procedury „NK” w Policji lub dzielnicowym (powyższe ustalenie dotyczy wszystkich spraw poddanych kontroli z wyjątkiem sprawy L.dz. 11378/11).
W wyjaśnieniach złożonych w powyższej sprawie Komendant stwierdził, że żaden z wyżej wymienionych aktów prawnych nie wskazuje w jakiej formie ma być prowadzona ta dokumentacja, a przepisy te są ogólne i pozostawiają swobodę dowolnej ich interpretacji, nie określają i nie nakładają na Policję obowiązku gromadzenia w tych teczkach wszystkich dokumentów, w tym min. wytworzonych przez zespoły interdyscyplinarne / grupy robocze.
- 1 przypadek niewłączenia przez dzielnicowego do teczki sprawy kopii „NK”, co było niezgodne z § 5 ust. 1 wytycznych nr 2 KGP, które nakładają obowiązek gromadzenia przez dzielnicowego wszystkich dokumentów potwierdzających czynności podjęte przez Policję wobec przemocy w rodzinie, w tym kopii wypełnionego formularza „NK – Karta A”, który kierownik jednostki organizacyjnej Policji lub upoważniona przez niego osoba przekazuje dzielnicowemu właściwemu ze względu na miejsce zamieszkania osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie (powyższe ustalenie dotyczy sprawy: L.dz. SP 1246/12).
W powyższej sprawie Komendant wyjaśnił m.in., że „NK” została w tym przypadku założona przez OPS w Chojnie i tam pozostała jej kopia.
- 3 przypadki niewłączenia przez dzielnicowego do teczki sprawy notatki urzędowej z czynności służbowych funkcjonariuszy policji podczas interwencji domowej, co było niezgodne z § 5 ust. 1 wytycznych nr 2 KGP, które mówią o obowiązku gromadzenia przez dzielnicowego wszystkich dokumentów potwierdzających czynności podjętych przez Policję wobec przemocy w rodzinie (powyższe ustalenie dotyczy spraw: L.dz. 11728/2011, L.dz. 12656/11, L.dz. 374/12).
- 2 przypadki nieudokumentowania w teczkach wyników postępowań przygotowawczych i środków podjętych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie (zapobiegawczych, probacyjnych, karnych lub innych) oraz tego, jaki odniosły one skutek, co było

niezgodne z § 10 ust. 1 rozporządzenia w sprawie procedury „NK” oraz § 5 ust. 1 wytycznych nr 2 KGP, które mówią o obowiązku gromadzenia przez dzielnicowego wszystkich dokumentów potwierdzających czynności podjęte przez Policję wobec przemocy w rodzinie (powyższe ustalenie dotyczy spraw: L.dz. 11772/11, L.dz. 4101/12).

[Dowód: akta kontroli str. 115-158, 159-168]

Analiza dokumentacji dotyczącej 25 stwierdzonych przypadków stosowania przemocy w rodzinie w okresie od 17.10.2011 r. do 30.06.2012 r. wykazała, również, że żadna z kontrolowanych spraw nie uprawniała do zastosowania rozwiązania prawnego określonego w art. 12d ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.⁸

[Dowód: akta kontroli str. 115-158]

Z informacji udzielonych przez Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy SR w Gryfinie wynika, że wg stanu na 04.10.2012 r. dozorem kuratorskim objętych było 18 sprawców przemocy w rodzinie. W okresie objętym kontrolą kuratorzy złożyli 2 wnioski o zarządzenie kary zasadniczej wobec osób stosujących, mimo dozoru, przemoc w rodzinie.

[Dowód: akta kontroli str. 234]

Długość prowadzenia ww. 25 spraw w okresie od 01.01.2010 r. do 14.12.2011 r. wg procedury „NK” realizowanej w oparciu o zarządzenie nr 162 KGP wynosiła od 37 dni (sprawa: ZIW-149081918F) do 333 dni (sprawa: ZIW-149893119G), średnio 139 dni.

Długość prowadzenia 5 zakończonych spraw w Komendzie dotyczących stwierdzonych przypadków stosowania przemocy w rodzinie w okresie od 17.10.2011 r. do 30.06.2012 r. wg procedury „NK” realizowanej w oparciu o rozporządzenie RM w sprawie procedury „NK” oraz wytyczne nr 2 KGP wynosiła od 84 dni (sprawa: L.dz. 11728/2011), do 250 dni (sprawa: L.dz. 11772/11, ZIW-150576732P), średnio 134 dni.

[Dowód: akta kontroli str. 169-172]

Według stanu na 30.06.2012 r. 20 dzielnicowych prowadziło łącznie 46 „NK”, średnio na jednego dzielnicowego przypadały 2-3 „NK”. Faktyczny podział „NK” w ww. okresie w poszczególnych jednostkach organizacyjnych Komendy przedstawiał się następująco:

- w KPP Gryfino 5 dzielnicowych prowadziło łącznie 15 „NK”, średnio na jednego dzielnicowego przypadały 3 „NK”;
- w PP Banie nie prowadzono w tym czasie „NK”;
- w PP Widuchowa jeden dzielnicowy prowadził jedną „NK”;
- w PP Stare Czarnowo 2 dzielnicowych prowadziło łącznie 2 „NK”;
- w KP Chojna 3 dzielnicowych prowadziło łącznie 6 „NK”;
- w PP Cedynia nie prowadzono w tym czasie „NK”;
- w PP Trzcińsko Zdrój 2 dzielnicowych prowadziło łącznie 12 „NK”;
- w PP Mieszkowice-Moryń 4 dzielnicowych prowadziło łącznie 10 „NK”, (średnio na jednego dzielnicowego przypadały 2-3 „NK”).

„NK” przydzielane były zgodnie z przynależnym dzielnicowym rejonom odpowiedzialności służbowej. W przypadku dłuższej nieobecności dzielnicowego cała dokumentacja, w tym „NK”, były przydzielane dzielnicowemu, który na określony czas zastępował nieobecnego dzielnicowego w czynnościach służbowych.

[Dowód: akta kontroli str. 173-178]

⁸ Dz. U. Nr 180, poz. 1493 ze zm.

W okresie objętym kontrolą na terenie Powiatu Gryfińskiego Komenda wszczęła ogółem 64 postępowania przygotowawcze o przestępstwo z art. 207 kk (znęcanie się) w sprawach, w których prowadzono „NK”, z tego:

- 10 postępowań umorzono na zasadzie art. 17 § 1 pkt 1 kpk (brak danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia przestępstwa),
- 7 postępowań umorzono na zasadzie art. 322 § 1 kpk (brak podstaw do wniesienia aktu oskarżenia),
- w przypadku 42 postępowań prokuratura wniosła akt oskarżenia,
- 1 sprawę przekierowano do sądu rodzinnego,
- 1 postępowanie przekazano z miejscowej prokuratury do innej (z uwagi na stroniczość),
- 2 postępowania w toku,
- 1 postępowanie – zmiana kwalifikacji prawnej,
- w 21 sprawach zapadły wyroki skazujące dla sprawcy przemocy w rodzinie.

W toku postępowania przygotowawczego stosowano następujące środki zapobiegawcze:

- tymczasowe aresztowanie wobec 7 sprawców przemocy w rodzinie,
- dozór Policji wobec 14 sprawców przemocy w rodzinie,
- nakaz opuszczenia wspólnego z pokrzywdzonym miejsca zamieszkania wobec 7 sprawców,
- zakaz kontaktowania się podejrzanego z pokrzywdzonym wobec 9 sprawców.

Czas trwania postępowania przygotowawczego (od wszczęcia przez Policję do skierowania przez prokuraturę aktu oskarżenia do sądu) przedstawiał się w sposób następujący:

- do 3 miesięcy – 12 postępowań,
- 3 do 6 miesięcy - 26 postępowań,
- 6 do 12 miesięcy – 4 postępowania,
- powyżej 12 miesięcy – 0 postępowań.

Czas trwania postępowania sądowego (od wniesienia aktu oskarżenia do prawomocnego wyroku) przedstawiał się w sposób następujący:

- do 3 miesięcy – 9 postępowań,
- 3 do 6 miesięcy - 6 postępowań,
- 6 do 12 miesięcy – 5 postępowań,
- powyżej 12 miesięcy – 1 postępowanie.

Łączny czas trwania postępowania karnego (od wszczęcia postępowania przez Policję do prawomocnego wyroku sądowego) wyniósł:

- do 3 miesięcy – 1 postępowanie,
- 3 do 6 miesięcy - 6 postępowań,
- 6 do 12 miesięcy – 10 postępowań,
- 12 do 18 miesięcy – 4 postępowania,
- 18 do 24 miesięcy – 0 postępowań,
- powyżej 24 miesięcy – 0 postępowań,

Ustalono, że sąd zastosował następujące środki karne (w niektórych przypadkach łącznie):

- bezwzględna kara pozbawiania wolności – wobec 3 sprawców przemocy w rodzinie,
- kara pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem – wobec 19 sprawców,
- grzywna – wobec 9 sprawców przemocy w rodzinie,
- zobowiązanie do opuszczenia lokalu – wobec 5 sprawców przemocy w rodzinie,
- zakaz kontaktowania się z pokrzywdzonym bez jego zgody – wobec 3 sprawców,
- nakaz powstrzymania się od nadużywania alkoholu – wobec 11 sprawców,
- dozór kuratora – wobec 15 sprawców przemocy w rodzinie.

Powyższe dane przedstawiono na podstawie informacji znajdujących się w posiadaniu Wydziału Kryminalnego Komendy oraz informacji uzyskanych z Prokuratury Rejonowej i Sądu Rejonowego w Gryfinie.

[Dowód: akta kontroli str. 219-233]

Stwierdzono 19 przypadków ponownego stosowania przemocy przez 16 sprawców, wobec których prowadzono wcześniej w okresie objętym kontrolą postępowanie z art. 207 kk. (dotyczy spraw KPP Gryfino: RSD 517/10, RSD 866/10, RSD 871/10, RSD 988/10, RSD 1179/10, RSD 80/11, RSD 161/11, RSD 1106/11, RSD 76/12, RSD 346/12; oraz spraw KP Chojna: RSD 350/10, RSD 582/10, RSD 808/10, RSD 267/11, RSD 147/12, RSD 409/12).

[Dowód: akta kontroli str. 236-237]

Na 149 sprawców przemocy w rodzinie zarejestrowanych przez Policję w okresie objętym kontrolą w programach korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie organizowanych przez PCPR wzięło udział 3 sprawców (2%), z tego jedna osoba w 2011 r. oraz 2 osoby w 2012 r. Aktualnie (stan z 03.10.2012 r.) uczestniczy w takim programie 5 osób. Spośród 3 osób, które ukończyły program, jedna nadal nadużywa alkoholu i stosuje przemoc wobec domowników, i w związku z tym ponownie objęta została II edycją ww. programu.

Z wyjaśnień Naczelnik Wydziału Prewencji Komendy wynika, że z ww. programów korzystają nieliczne osoby, ponieważ udział w programach jest dobrowolny.

[Dowód: akta kontroli str. 235, 236-237]

***Ustalone
nieprawidłowości***

W działalności kontrolowanej jednostki stwierdzono przypadki nieprzestrzegania przepisów zarządzenia Nr 162 a mianowicie:

- 11 przypadków niesporządzenia – podczas interwencji dotyczącej przemocy domowej następnej „NK”;
- 8 przypadków niedokładnego wypełnienia „NK”;
- 15 przypadków nieodnotowania podczas zakładania „NK” faktu pouczenia osoby pokrzywdzonej o przysługujących jej uprawnieniach;
- 2 przypadki nieprzydzielenia zadań dzielnicowym w zakresie procedury „NK”;
- 8 przypadków nieterminowego skontaktowania się dzielnicowego z rodziną objętą procedurą NK, tj. po okresie dłuższym niż 7 dni;
- 6 przypadków nieodnotowania faktu pouczenia, przez dzielnicowego, osoby pokrzywdzonej o przysługujących jej uprawnieniach zapisanych w „Karcie B”;
- 3 przypadki nieodnotowania faktu przeprowadzenia przez dzielnicowego rozmowy profilaktycznej z osobą stosującą przemoc w rodzinie;
- we wszystkich przypadkach objętych kontrolą w teczkach brak było materiałów o współpracy Komendy z instytucjami działającymi na rzecz rodzin dotkniętych przemocą (z wyjątkiem pism informacyjnych te instytucje o rodzinach, w których stwierdzono przemoc);
- w 6 teczkach (gdzie sprawcy objęci byli postępowaniem przygotowawczym), brak było informacji zwrotnych z Wydziału Kryminalnego Komendy o sposobie wykorzystania „Kart A” i innych materiałów w sprawach o przestępstwo z art. 207 kk, przekazywanych przez funkcjonariuszy Wydziału Prewencji Komendy;
- 5 przypadków nieujęcia w dokumentacji prowadzonej przez dzielnicowego informacji określonych w § 8 ust. 1 pkt 1-3 zarządzenia nr 162 KGP;
- jeden przypadek niepowiadomienia przez dzielnicowego osoby pokrzywdzonej o zamknięciu procedury „NK”;
- 4 przypadki, w których „starą” procedurę „NK” prowadzono nadal wg zarządzenia nr 162 KGP, mimo iż od 15.12.2011 r. obowiązywały wytyczne nr 2 KGP;
- 5 przypadków niewysyłania przez dzielnicowego pism informujących o rodzinach, w których dochodzi do przemocy, do żadnej z niżej wymienionych instytucji rządowych i samorządowych, którym zlecono zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (PCPR, MOPS, SR Wydz. RiN, GKRPA);

- 7 przypadków odstępstw od regularnych comiesięcznych wizyt dzielnicowych w domach sprawców przemocy.

W pozostałym zakresie procedura „NK” wg zarządzenia nr 162 KGP realizowana była w Komendzie prawidłowo.

[Dowód: akta kontroli str. 41-114, 219-237]

W toku realizacji procedury „NK” wg rozporządzenia RM w sprawie procedury „NK” oraz wg wytycznych nr 2 KGP stwierdzono nieprawidłowości o podobnym charakterze, a mianowicie:

- 1 przypadek niewypełnienia „NK” przez funkcjonariuszy zatrudnionych w Komendzie pomimo zgłoszenia okoliczności wskazujących na przemoc w rodzinie;
- 14 przypadków niedokładnego wypełnienia „NK” przez funkcjonariuszy zatrudnionych w Komendzie (w „Kartach A” pomijano wypełnienie części VIII, XV--XXI);
- 2 przypadki nieprzydzielenia zadań dzielnicowym w zakresie procedury „NK”;
- 5 przypadków przekazania przez funkcjonariusza Policji wypełnionego formularza "Niebieska Karta - A" do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego w terminie dłuższym niż 7 dni;
- 12 przypadków niesporządzenia podczas interwencji dotyczącej przemocy domowej następnej „NK” („Karta A”), a funkcjonariusz Policji uczestniczący w ww. interwencji sporządzał jedynie notatkę urzędową;
- 21 przypadków niezgromadzenia przez dzielnicowego w teczkę sprawy notatek urzędowych z czynności służbowych podczas prac grupy roboczej (tj. udziału policjanta w jednym lub więcej posiedzeniach grupy roboczej);
- 25 przypadków niedokumentowania w formie notatki urzędowej czynności służbowych funkcjonariuszy Policji będących koordynatorami procedury „NK” z ramienia Policji w zespołach interdyscyplinarnych;
- 1 przypadek niewłączenia przez dzielnicowego kopii „NK” do teczki sprawy,
- 3 przypadki niewłączenia przez dzielnicowego do teczek sprawy notatki urzędowej z czynności służbowych funkcjonariuszy Policji podczas interwencji domowej;
- 2 przypadki niedokumentowania w teczkach wyników postępowań przygotowawczych i środków podjętych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie (zapobiegawczych, probacyjnych, karnych lub innych) oraz tego, jaki odniosły one skutek.

W pozostałym zakresie procedura „NK” wg rozporządzenia RM w sprawie procedury „NK” oraz wytycznych nr 2 KGP realizowana była w Komendzie prawidłowo.

[Dowód: akta kontroli str. 115-178, 234]

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, realizację procedury „NK”. Nieprawidłowości miały głównie charakter formalny.

IV. Wnioski.

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁹, wnosi o:

1. Wzmocnienie skuteczności nadzoru wewnętrznego nad pracą funkcjonariuszy Komendy wykonujących czynności służbowe w ramach procedury „NK” i prawidłowe jego dokumentowanie, w tym czynności kontrolnych.
2. Przeszkolenie wszystkich policjantów Komendy w „nowej” procedurze „NK”.
3. Dokładne wypełnianie formularzy „NK” przez funkcjonariuszy Komendy podczas stwierdzenia okoliczności wskazujących na przemoc w rodzinie.

⁹ Dz.U. z 2012 r. poz. 82.

4. Terminowe przekazywanie przez funkcjonariuszy Policji wypełnionego formularza "NK - Karta A" do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego (w terminie do 7 dni).
5. Każdorazowe przydzielanie zadań dzielnicowym w zakresie procedury „NK” przez ich bezpośrednich przełożonych.
6. Gromadzenie w teczkach zagadnieniowych kopii „NK” oraz rzetelne dokumentowanie przez policjantów wszystkich czynności służbowych wykonywanych w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie m.in. poprzez odnotowywanie:
 - obecności policjantów w posiedzeniach grup roboczych lub zespołów interdyscyplinarnych oraz wydawanych przez te zespoły (lub grupy) dyspozycji dla koordynatorów procedury NK w Policji lub dzielnicowym,
 - faktu dokonania pouczenia osoby pokrzywdzonej o przysługujących jej uprawnieniach,
 - faktu przeprowadzenia przez dzielnicowego rozmów profilaktycznych z osobą stosującą przemoc w rodzinie,
 - czynności związanych z uzyskaniem z różnych źródeł informacji dotyczących wyników postępowań przygotowawczych i środków podjętych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz tego, jaki odniosły one skutek.
7. Systematyczną wymianę informacji na temat wyników postępowań przygotowawczych i środków podjętych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie (zapobiegawczych, probacyjnych, karnych lub innych) oraz tego, jaki odniosły one skutek, między funkcjonariuszami Wydziałów Kryminalnego i Prewencji, a także między Komendą a sądem i prokuraturą oraz innymi instytucjami przeciwdziałającymi przemocy w rodzinie (PCPR, GKRPA).

V. Pozostałe informacje i pouczenia.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Szczecin, dnia grudnia 2012 r.

Kontroler
Leszek Smykowski
specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie
Dyrektor
Andrzej Donigiewicz

.....
podpis

.....
podpis

